

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Serghei Postica împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității parțiale a contractului de împrumut ipotecar

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 prin care a fost restituită lui Serghei Postica și reprezentantului lui avocatul Ion Lupașcu, cererea de apel cu toate actele anexate

constată:

La 23 februarie 2015, Serghei Postica a depus cerere de chemare în judecată ÎCS „Prime Capital” SRL cu privire la declararea nulității parțiale a contractului de împrumut ipotecar.

În motivarea acțiunii a invocat că în temeiul contractului de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008, dânsul a obținut un împrumut în sumă de 60000 USD de la ÎCS „Prime Capital” SRL, cu termenul de rambursare până la 04 aprilie 2013 și destinația de finisare a construcției locuinței din mun. Chișinău, sat. Băcioi, str. Chișinău, 5 și procurarea a 5 loturi de teren în r-nul Ialoveni.

Având în vedere prevederile pct. 3.6., 3.7., 7.2. din contractul menționat și raportându-le prevederilor legislației în vigoare aferente relațiilor de împrumut, consideră actul juridic încheiat lovit parțial de nulitate absolută în temeiul art. 220 alin. (3) Cod civil.

Sușține că potrivit contractului menționat, s-a stabilit că dobânda pentru împrumutul acordat constituie 36000 USD sau 60 % din suma acordată, rata dobânzii efectiv achitată fiind de 34928,76 USD.

Consideră că mărimea dobânzii stabilite nu se află într-un raport rezonabil cu rata de bază a BNM, prin urmare, este inechitabilă și contrară legii.

Menționează că se determină caracterul rezonabil în fiecare caz aparte, inclusiv este necesar să se țină cont de clauzele contractuale, tipul contractului, de faptul dacă a fost stipulată vreo garanție a debitorului, termenul contractului, condițiile de creditare a băncii.

Consideră că pct. 3.6 și pct. 3.7 din contractul menționat, în temeiul art. 220 alin. (3) și art. 869 alin. (2) Cod civil, urmează a fi constatate ca fiind nule, cu reducerea mărimii dobânzii de la 34928,76 USD până la 11930,1 USD, aplicându-se astfel nulitatea parțială.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 9, 10, 11 alin. (2) lit. c), 220 alin. (3), 867, 869, 1389 Cod civil, art. 2 din Legea cu privire la organizațiile de microfinanțare, art. 33 din Legea asociațiilor de economii și împrumut, art. 28, 166-168, 172, 173 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea nulității pct. 3.6 și pct. 3.7 din contractul de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008, recalcularea dobânzii aferente împrumutului acordat prin aplicarea ratei dobânzii de 7,8 % anual pentru perioada 04 aprilie 2008 – 31 august 2011 și 8,8 % anual pentru perioada 01 septembrie 2011 – 04 aprilie 2013, încasarea de la pârât a sumei de 22998,66 USD ceea ce constituie diferența dintre dobânda achitată real și dobânda recalculată, a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 09 iulie 2015 a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

La 22 iulie 2015, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, scutirea de la plata taxei de stat și casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 a fost respins, din lipsă de temei, demersul lui Serghei Postică, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Serghei Postică, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 8199,30 lei până la 04 noiembrie 2015.

La 04 noiembrie 2015, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a depus cerere de apel suplimentară și a anexat bonul de plată a taxei de stat în mărime de 2000 lei.

În aceeași zi, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a înaintat un demers prin care a solicitat amânarea plății taxei de stat necesară examinării apelului declarat.

În motivarea demersului a invocat că la moment nu dispune de mijloace financiare suficiente pentru achitarea taxei de stat stabilită în volum integral, motiv pentru care a achitat-o parțial.

Menționează că imposibilitatea de achitare a taxei de stat este condiționată de circumstanțe obiective și anume, lipsa venitului necesar, acesta fiind doar de 5614 lei lunar, având la întreținere și 2 copii minori.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 a fost admis demersul apelantului de prelungire a termenului de lichidare a neajunsurilor, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Serghei Postică, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6199,30 lei până la 02 decembrie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2015 a fost respins recursul declarat de Serghei Postică și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016 a fost respins recursul declarat de ÎCS „Prime Capital” SRL și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 a fost restituită lui Serghei Postica și reprezentantului lui, avocatului Ion Lupașcu cererea de apel cu toate actele anexate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

La 18 martie 2016, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii recurate și emiterea unei noi decizii de acordare a unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Sușține că în perioada 23 decembrie 2015 - 20 ianuarie 2016, cât recursurile declarate împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 și din 05 noiembrie 2015 se aflau în examinare la Curtea Supremă de Justiție, termenul de achitare a taxei de stat acordat prin încheierea din 05 noiembrie 2015 deja a expirat.

De aceea consideră că, după restituirea cauzei din instanța de recurs, pricina a revenit în instanța de apel la etapa de soluționare a admiterii apelului spre examinare.

Afirmă că la etapa respectivă, după epuizarea căilor de atac, instanța urma să-i acorde termen pentru înlăturarea neajunsurilor și achitarea integrală a taxei de stat.

Remarcă că instanța de apel nu s-a expus în partea demersului cu privire la acordarea unui nou termen pentru achitarea taxei de stat.

Având în vedere art. 89 alin. (1) lit. g) CPC, menționează că instanța de apel, dispunând restituirea apelului, urma să dispună și restituirea de la bugetul de stat a taxei de stat în sumă de 2000 lei.

La 30 martie 2016, ÎCS „Prime Capital” SRL a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, se consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

După cum denotă actele cauzei, la 22 iulie 2015, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015 a fost respins, din lipsă de temei, demersul lui Serghei Postica, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Serghei Postica, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării apelului cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 8199,30 lei până la 04 noiembrie 2015.

Totodată, a fost explicat că în caz de depunere a apelului motivat și achitare a taxei de stat cauza va fi examinată în ordine de apel, în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată ca depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Este cert și faptul că la 04 noiembrie 2015, Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu a depus cerere de apel suplimentară (f. d. 113) și a anexat bonul de plată a taxei de stat în mărime de 2000 lei, totodată solicitând prelungirea termenului pentru achitarea sumei restante (f. d. 109).

Examinând demersul apelantului cu privire la prelungirea termenului de lichidare a neajunsurilor, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 05 noiembrie 2015 a admis demersul apelantului de prelungire a termenului de lichidare a neajunsurilor, nu a dat curs cererii de apel depusă de Serghei Postica, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ion Lupașcu, fiindu-i comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6199,30 lei până la 02 decembrie 2015.

De menționat că încheierile din 29 septembrie 2015 și 05 noiembrie 2015 au fost contestate cu recurs de către Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu, care au fost respinse prin deciziile Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2015 și respectiv 20 ianuarie 2016, au fost respinse.

Instanța de recurs constată că soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea din 03 martie 2016, cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu, din motivul neachitării integrale a taxei de stat, este una întemeiată.

Or, argumentul recurentului Serghei Postica precum că suma integrală a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel nu a fost achitată deoarece după examinarea recursurilor declarate împotriva încheierilor instanței de apel din 29 septembrie 2015 și din 05 noiembrie 2016 de către Curtea Supremă de Justiție, instanța de apel urma să-i acorde un termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel, este unul abuziv.

Astfel, se va menționa că după rămânerea irevocabilă a încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, prin care a fost admis demersul apelantului cu privire la prelungirea termenului de lichidare a neajunsurilor și acordarea unui alt termen de achitare integrală a taxei de stat, Serghei Postica avea obligația de a achita această sumă până la prima ședință de judecată în instanța de apel, or legea nu impune instanța de apel, în acest caz, la acordarea unui termen suplimentar, după cum indică recurentul, pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel.

Mai cu seamă, instanța de recurs consemnează că de la emiterea deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 ianuarie 2016 și până la numirea ședinței de judecată în instanța de apel (03 martie 2016), s-a scurs un termen de 42 zile, termen mai mult decât suficient pentru achitarea restanței la taxa de stat, fapt ce în plus indică la netemeinicia argumentului cu privire la obligativitatea acordării unui termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de a specifica și faptul că Serghei Postica, fiind cel interesat în soluționarea prezentului litigiu și fiind conștient că a depus cerere de apel, fără achitarea taxei de stat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO

(Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a înlătura neajunsurile cererii de apel în termenul indicat de instanța de apel, fapt, însă, ignorat de acesta.

Instanța de recurs reține ca lipsit de suport și critica recurentului precum că instanța de apel nu s-a expus referitor la demersul cu privire la acordarea unui nou termen pentru achitarea taxei de stat.

Aceasta deoarece din conținutul încheierii recurate rezultă cu certitudine că instanța de apel a considerat inoportun acordarea acestui termen.

Nu constituie temei de admitere a recursului nici invocarea recurentului precum că instanța de apel nu s-a expus vis-a-vis de restituirea sumei de 2000 lei, achitată parțial cu titlu de taxă de stat, or Serghei Postica nu este lipsit de dreptul de a depune ulterior o cerere în instanța de apel cu privire la restituirea sumei date.

Distinct de cele menționate se constată temeinicia soluției instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Serghei Postica, deoarece acesta nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea din 05 noiembrie 2015, fapt ce a atras consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Ca urmare, se impune și respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de Serghei Postica, reprezentat de avocatul Ion Lupașcu.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Serghei Postica împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulității parțiale a contractului de împrumut ipotecar.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță